

M.A. Semester -II Examination, 2015

Sanskrit

Paper : V

Time : Three Hours

Full Marks : 40

Questions are of value as indicated in the margin

Nirukta

1. को नाम अर्थवादः? तस्य प्रामाण्यमस्ति वा न वेति सविशदं सायणभाष्यभूमिका-दिशा सरलसंस्कृतभाषया निरूप्यताम्।। 8

अथवा

किं नाम वेदलक्षणम्? वेदानां प्रामाण्यमस्ति वा न वेति सायणदिशा संस्कृतेनालोच्यताम्।

2. सरलसंस्कृतेन द्वयोः व्याख्या कार्या— 7

(क) वाक्यनियमात्

(ख) दूरभूयस्त्वात्

(ग) गुणवादस्तु

(घ) परिसंख्या

3. केनोपनिषद्गतं ब्रह्मस्वरूपं प्रकाशयताम् (सरलसंस्कृतेन)। 5

अथवा

उपनिषच्छब्देन किं बुध्यते? उपनिषत्सु केनोपनिषदः स्थानं कीदृशमिति संस्कृतभाषया निरूप्यताम्।

4. सरलसंस्कृतेन एकस्य व्याख्या कार्या। 5

(क) यस्यामतं तस्य मतं मतं यस्य न वेद सः।

अविज्ञातं विज्ञानतां विज्ञातमविज्ञानताम्।

(ख) प्रतिबोधविदितं मतममृतत्वं हि विन्दते।

अत्मना विन्दते वीर्यं विद्यया विन्दतेऽमृतम्।।

5. वेदस्य कालं यथासंक्षेपं संस्कृतभाषया निरूप्यताम्। 10

अथवा

समग्रवैदिक-साहित्यस्य स्वरूपं विरच्यताम्।

अथवा

संस्कृत-भाषया उपनिषत्साहित्यस्य स्वरूपं निरूप्यताम्।

6. द्वयोः टीका विधेया— 5

(क) सायणाचार्यः

(ख) वैदिक-शाखाः

(ग) शिक्षा (वेदाङ्गम्)

(घ) बृहदेवता